

מוגנות

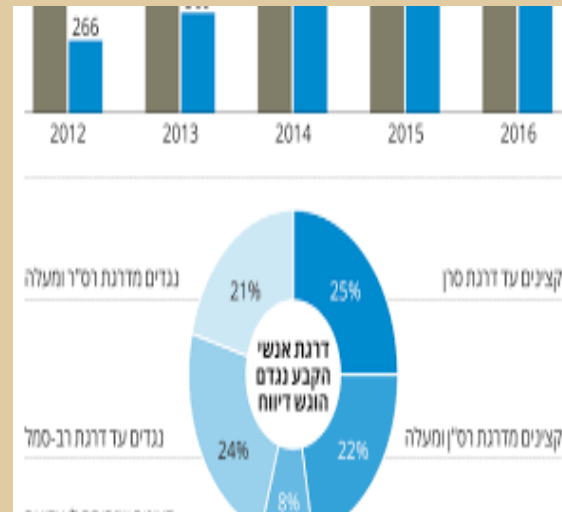
הטרדה ופגיעה מינית

עריכה: דבורה כץ



אילו מחשבות, רגשות חששות ושאלות מעוררים בך קטעי העיתונות והתמונות?

סקר: אחת משש נשים מוטרת מינית ברחוב עוד מתברר כי ככל שהמוטרדת צעירה יותר, כך עולה רמת ההטרדה; 64% מההטרדות הן קריאות פוגעות בעלות אופי מיני; 13% - שריקות קולניות; רוב הנשים מתעלמות מהמטריד וממשיכות בדרכן (וואלה ניוז)



חדשות צבא וביטחון "בניגוד למצב באזרחות": עלייה משמעותית בדיווחים על הטרדות מיניות בצה"ל ועדת החוץ והביטחון קיימה דיון בנושא הזינוק החד במספר התלונות, שהגיע ל-993 עד כה, במה שמסתמן כשיא שלילי ב-16 השנים האחרונות (מעריב)

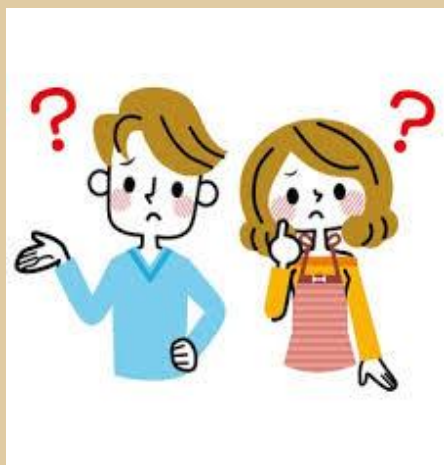


34% מבנות השירות הלאומי הוטרו מינית הוועדה לקידום מעמד האישה דורשת לקבוע נוהל מחייב לכל הגופים המפעילים את המשרות למניעת הטרדה מינית. (ערוץ 7)



נעים? לא נעים? מבלבל? רע?

1. אני עומדת בתור לאוטובוס ומישהו נצמד אליי.
2. מחמיאים לי על עבודתי
3. אני מקבלת מתנה של תשומת לב מאחד מאנשי הצוות ליום הולדתי.
4. נועצים מבטים בגופי.
5. חיבוק של הוריי כשאני מגיעה הבייתה.
6. חבר מצלצל לאחל לי "בהצלחה" לפני בחינה.
7. מישהו שהכרתי רק הערב מזמין אותי לעלות אליו הבייתה.
8. מישהו מביט בי בעיניים בוחנות.
9. אני בבדיקה שגרתית אצל רופא שיניים.
10. מישהו עומד מולי במרחק אפס.
11. בצאתי ממקום השירות ממתין לי מורה נשוי ומציע ללוות אותי.
12. כבר ערב... רק אני והמנהל בבניין...



סיטואציה מספר 1

אודי, רופא, סגן מנהל מחלקה בבית החולים, נשוי, כבן 40, מתקשר אלייך כל יום לפלאפון. הוא אומר לך שאת ממש נחמדה ונעים לו לעבוד איתך. הוא תמיד מתעניין מתי את מסיימת את עבודתך. את לא יודעת מה לומר.



מה את מרגישה?

מה את חושבת?

כיצד תגיבי?

מי עשוי לעזור לך להתמודד?



סיטואציה מספר 2

רכז החינוך החברתי מבקש ממך מדי פעם להישאר ולסייע לו בציור כרזות ובארגון הפעילות השבועית. יום הלימודים הסתיים מזמן. רק את והוא בבניין. את נבוכה מהמצב.



מה את מרגישה?
מה את חושבת?
כיצד תגיבי?
מי עשוי לעזור לך להתמודד?



כשאת אומרת לא



אולי הוא "טוב, אך לא עכשיו"
אולי זהו בעצם "נו"
אך אם היו אומרים רק "לא" ו"כן"
אז מה בכלל היה נשאר פה מעניין...

כשאת אומרת "לא" למה את מתכוונת?
למה את מתחננת כשאת אומרת "לא"?
כי אם אינך רוצה בכלל בכלל
הגידי לי "סתלק כבר וחסל!"
תגידי "די" או: "עוף מפה"
רק אל נא, אל תגידי "לא"
כי את אומרת "לא" כל כך בחן
שהוא נשמע לי עוד יותר מזמין מ"כן".

כשהיא אומרת "לא" לזה היא מתכוונת,
לזה היא מתכוונת כשהיא אומרת "לא".
לכן ה"לא" שלה סופי, מוחלט,
רק היא קובעת, לא שום בית משפט,
אז תהיה לי תרנגול
ואל תהיה חכם גדול.
היא לא רומזת "כן", או "אולי" או "בוא",
כשהיא אומרת "לא", היא מתכוונת "לא!"

כשאת אומרת "לא", למה את מתכוונת?
למה את מתכוונת, כשאת אומרת "לא"?
האם ה"לא" הוא "לא" - ובאמת
אולי הוא רק "אולי, אך לא כעת",
או שה"לא" הוא רק "עוד לא"
אולי הוא "או", אולי הוא "בוא"
כי את אומרת "לא" כל כך בחן
שהוא נשמע לי עוד יותר מזמין מ"כן".

כשאת אומרת "לא" אני כבר לא יודע
מבולבל ומשתגע כשאת אומרת "לא"
כי אם אומר: "היא לא רוצה ממשי"
אולי מחר תכריזי: "הוא חלש!"
"זה גבר זה? זה סתם קטין -
שומע לא - ומאמין".
ואם אלך אולי תאמרי "חבל"
אם אשאר אולי תגידי: "מנוול".

כשהיא אומרת "לא" למה היא מתכוונת?
למה היא מתכוונת כשהיא אומרת "לא"?
האם זה "לא" כזה מוחלט
או שה"לא" הוא רק זמני בלבד,

1. מה המסר שהשיר מעביר?
2. איזו התייחסות לנשים יש בשיר?
3. מה אני יכולה לקחת כלמידה לעצמי מתוך השיר?



ולס להגנת הצומח



1. מה הנושא של השיר?
2. איזה מאפיינים של התופעה ניתן לראות במילות השיר?

לו הייתי, נאמר, איילת
אז היה מצבי אחר!

אדוני, היזהר, אל תיגע באיריס!
צבעוני ההרים הוא מחוץ לתחום!
כל גבעה נישאה בשולי העיר היא
שטח בר מגודר ואיזור רשום!

אז אני לפעמים חושבת
כי היה זה אולי רצוי
לו הייתי נרקיס או רקפת
או אפילו איזה בן חצב מצוי

הסתכלו מה שקורה לי בדרך:
כל אחד עובר, חוטף, קוטף, קולע
לו זר

לו הייתי חיה או פרח
אז היה מצבי אחר!

כבר פורחים נרקיסים בשמורות
הטבע

מרבדים נפרשים בשפלת החוף
כלנית וכרכום, אלף גון וצבע
והחוק שאומר - כאן אסור לקטוף!

רק עלי אין החוק משגיח
רק עלי איש אינו שומר
לו היו לי עלי גביע
אז, היה מצבי אחר.

ציפורים נדירות כבר דוגרות בסלע
אילנות נדירים נשמרים לחוד
איילות נבהלות מסתכלות בשלט
בו כתוב בפירוש שאסור לצוד!

רק עלי עוד לא שמו שלט
מסביב אין לי כל גדר



מהי הטרדה מינית?

החוק למניעת הטרדה מינית שנחקק בשנת 1998, הגדיר מהי הטרדה מינית:

"הטרדה מינית היא פגיעה בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו ובזכותו לשוויון. היא פוגעת בכבודו העצמי ובכבודו החברתי של המוטרד. היא משפילה ומבזה את אנושיותו, בין השאר ע"י התייחסות אל האדם כאובייקט מיני לשימוש של המטריד. הטרדה מינית שוללת את האוטונומיה של המוטרד ואת שליטתו בגופו ובמיניותו, פוגעת בזכותו להגדרה עצמית ופולשת לפרטיותו, וכן מפלה אותו לרעה לעומת אנשים אחרים. הטרדה מינית כלפי נשים גורמת להשפלתן ביחס למינן או למיניותן, ומקשה עליהן להשתלב כחברות שוות בעולם העבודה וביתר תחומי החיים, ובכך היא פוגעת בשוויון".



חיזור או הטרדה?

בחברה שלנו צורות התנהגות רבות יכולות להיחשב לחלק נורמלי מחיזור, להבעת עניין מחמיאה או לניסיונות התקרבות רצויים. ואולם במצבים אחרים יכולות אותן צורות התנהגות עצמן להיתפס כהטרדה מינית. כיצד אפשר להבדיל בין חיזור להטרדה?

התשובה לשאלה זו תלויה בעיקר באופן שבו אתן מרגישות כלפי מה שקורה. החוויה של הטרדה מינית היא חוויה סובייקטיבית לחלוטין! מה שנתפס אצל אחת כחיזור יכול להיתפס אצל מישהי אחרת כהטרדה מינית, וזה מה שהיא אכן חוותה!

את קובעת מה נעים לך ומה לא נעים לך!
תהיי קשובה לעצמך.

הטרדה מינית יכולה להתבטא באופנים שונים	
בדיבורים	אמירות, רמזים, בקשות או הצעות על רקע מיני.
באופן בלתי מילולי	נעיצת מבטים באיברי גוף אינטימיים, קריצה, מגעים מקריים כביכול, לטופים, נשיקות, חיבוקים, התערסלות, תנועות מסרמות, מעשים מגורים.
באופן התנהגות והתחשבות שונים	ניסיונות להשגת טובות הנאה מיניות באמצעות הבטחה לתמורה חומרית כלשהי (כגון העלאת ציון או המלצה מקצועית), לחץ ואיומים על רקע מיני, ולא/ שימוש באלימות.



חזר	הטדה מנית
הרגשה טובה	הרגשה לא טובה
הדדיות	חד צדדיות
בחירה	כפייה
משיכה	חוסר משיכה
מחמאה	השפלה
תחושה של שליטה במצב	תחושה של חוסר אונים
שוויון	חוסר שוויון
נגיעה נעימה	נגיעה לא נעימה
רצוי	לא רצויה
חוקי	לא חוקית
קרבה	פלישה
הרגשה של שמחה	הרגשה של עצב או כעס
הערכה עצמית גבוהה	הערכה עצמית נמוכה



פגיעה מינית

פגיעה מינית היא התנהגות מינית בין שני צדדים (של יחידים או של קבוצות) שבה אחד מהם מנוצל לסיפוק צרכיו המיניים של האחר. מדובר בהתנהגות לא חוקית, שנעשית נגד רצון הנפגע/ת ללא קבלת הסכמתו/ה, בדרך של "תחמוץ", שכנוע לקבלת טובת הנאה או בדרך תוקפנית, נצלנית או מאיימת. הפגיעה יכולה להיות חד פעמית או חוזרת, היא יכולה לגרום לנזק רב ולשינוי בהתנהגות ובהרגשה הגופנית של הנפגע/ת.



מסרים חשובים

1. על פי ההלכה ועל פי החוק, כל פגיעה בזולת אסורה.
2. אין אפוטרופוס לעריות – זה קורה בכל ציבור ובכל גיל, גם אצלנו.
3. אם אתן חשות לא בנוח, סמכו על תחושותיכן, עמדו על זכויותיכן ובקשו עזרה.
4. דיווח על חברה שנפגעה הוא הצלה ולא הלשנה. שתיקה והסתרה מפקירות את הנפגעת כפצועה בשטח.
5. **במצב של פגיעה, לעולם האחריות היא של הפוגע.**
6. בקשת עזרה היא מעשה של בריאות וכוח. יש כתובת! פנו לאדם מבוגר, אל תישארו עם המצוקה.

